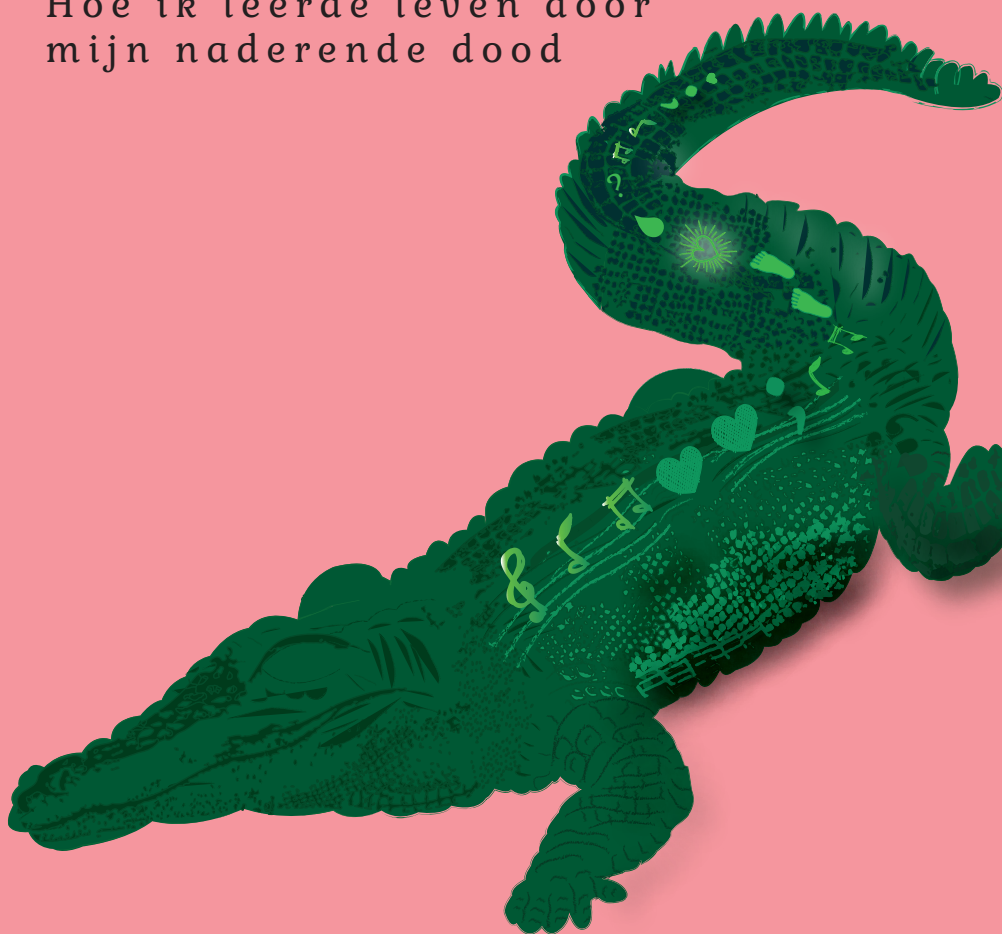

CLAUDIA VAN DEUDEKOM

MIJN KANKER IS EEN KROKODIL

Hoe ik leerde leven door
mijn naderende dood

de Graaff

MIJN KANKER IS EEN KROKODIL

MIJN KANKER IS EEN KROKODIL

Hoe ik leerde leven door mijn naderende dood

CLAUDIA VAN DEUDEKOM

de Graaff

‘You cannot get wet from the word “water”.’

Alan Watts

‘Je wordt wie je bent, als je stopt met zoeken en durft te vinden.’

Claudia van Deudekom en Annemieke den Admirant

Voor

Laura (†)

Sander (†)

Patrick (†)

Helen (†)

Rachel (†)

Mijn kanker is een krokodil

Hoe ik leerde leven door mijn naderende dood

Claudia van Deudekom

ISBN 978-94-93127-32-6

NUR 320/860

Redactionele begeleiding: Maaïke Kemmink

Tekstredactie: Tekstbureau Taallent, Apeldoorn

Ontwerp omslag: Mathilde van Dijk & Fleur van der Pijl

Foto auteur: Erik Smits

Vormgeving binnenwerk: Suzanne Mol, Utrecht

© De auteurs | Uitgeverij de Graaff, 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en vermelding van de auteur(s) van het boek.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j°, het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever (Uitgeverij de Graaff, www.uitgeverijdegraaff.nl) te wenden.

Aabonneer u op de nieuwsbrief van Uitgeverij de Graaff: www.uitgeverijdegraaff.nl

U ontvangt dan regelmatig informatie over nieuwe titels en blijft ook op de hoogte van aanbiedingen en kortingsacties. Volg ons tevens op social media.

INHOUD

DEEL 1 Vrienden met het leven	9
HOOFDSTUK 1 DE UITSLAG	10
HOOFDSTUK 2 WITTEBROODSWEKEN	41
HOOFDSTUK 3 DE BEHANDELINGEN	46
HOOFDSTUK 4 DE TWEELING	77
DEEL 2 Vrienden met de dood	85
HOOFDSTUK 1 GELUKSTERREUR	86
HOOFDSTUK 2 LANGER DAN VOORSPELD	98
DEEL 3 Vrienden met mijn afscheid	115
HOOFDSTUK 1 VRIJE VAL	116
HOOFDSTUK 2 EEN NIEUWE WENDING	140
HOOFDSTUK 3 WANKELE STAPJES	151
HOOFDSTUK 4 NAAST HET BED	161
DEEL 4 Vrienden met mezelf	167
HOOFDSTUK 1 EEN MISSIE	168
HOOFDSTUK 2 PUTJE	177
HOOFDSTUK 3 DE WEG KWIJT	186
HOOFDSTUK 4 SIMPEL	215
EPILOOG	224
VERANTWOORDING	229

;

DEEL 1

Vrienden met het leven

HOOFDSTUK 1 DE UITSLAG

LENTE 2011

E-MAIL VOOR

29 APRIL 2011

Van: Maria

Onderwerp: de uitslag vanmorgen

10

Lieve allemaal,

Over een uur mogen Anne en ik ons melden voor het 'vonnis' bij de dokter. We gaan er tot de tanden gewapend naartoe en bereiden ons voor op alle varianten nieuws. Hoe dan ook, we gaan ervoor en we zijn blij dat we ons straks al mogen melden en niet nog eens drie weken moeten wachten.

Aangezien we geen idee hebben wat ons te wachten staat en ook niet hoe laat we iets kunnen melden, hebben we aan Sam gevraagd of ze jullie een berichtje wil sturen. Wij kunnen dan ook even bijkomen of een tukkie doen, aangezien ik tegenwoordig aan het oefenen ben voor een nieuwe carrière als 'schone slaapster'.

Kus Maria & Anne

KOBALT

'Mevrouw Boom, ik heb slecht nieuws.' Dokter De Vos die ons zojuist met een ernstig gezicht uitnodigde te komen zitten op de stoelen voor zijn bureau, pauzeert even. Ik knijp zo hard in de hand van Anne dat ik niet precies voel welke vingers van haar en welke van mij zijn. Ik heb me tweeënhalf jaar proberen voor te bereiden op dit gesprek, maar deze secondenlange stilte is ondragelijk. Mijn hart bonst.

De Vos haalt diep adem en steekt van wal. 'Op de scan zijn meerdere, grote tumoren in je organen zichtbaar. Verder zien we verschillende onderhuidse tumoren, waaronder inderdaad die in je borst en op je ooglid. Waar-

schijnlijk zijn het er meer. We denken dat ze razendsnel groeien.’ Hij buigt zich voorover, kijkt naar de tumor op mijn ooglid en knikt bijna onzichtbaar.

‘We kunnen u niet meer beter maken.’

‘Nee, nee, nee’, hoor ik Anne jammeren. Alle kracht verdwijnt uit mijn lichaam. Ik ben sprakeloos. Anne springt op mijn schoot, klampt zich vast aan mijn hals en trekt haar knieën tegen mijn borst. ‘Nee’, snikt ze. Met moeite grijp ik Anne die zich in foetushouding tegen me aandrukt, vast. Zo van slag heb ik haar nog nooit gezien.

Ik staar verdoemd naar De Vos. Ik zie hem vandaag pas voor de tweede keer. Hij lijkt eerder op een acteur dan op een arts. Hij rolt zijn bureaustoel iets naar achteren, kruist zijn benen over elkaar en staart naar zijn voet die boven de grond bungelt. Ik vind hem behoorlijk afstandelijk. Maar misschien moet dat ook wel om dit nieuws te kunnen brengen.

Drie jaar. Als het melanoom op je voet zich de komende drie jaar niet via je bloedbaan of lymfesysteem uitzaait, mag je in je handen knijpen. Anders kunnen we niet veel voor je doen. Dat was de onheilspellende boodschap van de dermatoloog geweest die in allerijl een moedervlekje op de wreef van mijn linkervoet had weggehaald. En nu spat alles dan toch uit elkaar.

Niet instorten nu. De Vos kijkt nog steeds stuurs naar zijn schoen. De leren zool glimt. De dunne elegante veters zijn opvallend blauw. Turquoise? Ik rust met mijn kin op Annes schouder. Ze veegt haar natte wangen schoon met haar mouw. Maar er valt niet tegenop te veggen.

Meestal neemt Anne het voortouw in dit soort situaties. Zelf heb ik de neiging weg te dromen. De secondewijzer van de grijze klok aan de muur klinkt onverbiddelijk. Tik. Tik. Tik.

Kom op, je mag nu niet bezwijken. ‘Hoelang, dokter? Hoelang heb ik nog?’

‘Dat weten we niet precies’, hakkelt De Vos. Hij vertelt iets over mogelijke behandelingen die mijn leven misschien iets kunnen verlengen. Dat ze dat met het hele team moeten bespreken. ‘Dat is geen antwoord op mijn vraag’, onderbreek ik hem. Hij bijt op zijn lip. Ik knijp weer in Annes hand en richt mijn blik weer op die veters. Azuurblauw?

‘Een paar maanden, hooguit twee jaar.’ Niet flauwvallen nu. Ik druk Anne tegen me aan. Ik weet het: kobalt.

Tik. Tik. Tik. Ik ben ineens akelig kalm. In de verte hoor ik flarden van wat De Vos zegt. Hij lijkt zich het script van de ge oefende slechtnieuwsgesprekken weer te herinneren. ‘Oncoloog. Aankomende maandag. Teamoverleg.’ Ik hoop dat Anne nu oplet.

‘Ik loop even naar de assistenten’, mompelt De Vos. Hij vlucht de kamer uit. Anne draait zich om op mijn schoot. Ik begraaf mijn gezicht in haar hals. Zo blijven we roerloos zitten. Tik. Tik. Tik.

Een assistent komt binnen en vraagt of we een glaasje water willen. We schudden beiden ons hoofd.

‘Hoe vertellen we het mijn ouders?’, fluister ik gespannen in Annes oor. Mijn vraag lijkt ook haar weer een beetje in de realiteit te brengen. ‘Dit overleven ze niet’, zegt ze. Dan komt De Vos weer binnen. Hij reikt Anne een lijstje met afspraken aan. Dat zijn behoorlijk wat afspraken voor iemand die toch niet beter wordt, denk ik als ik met een scheef oog meelees: bloedprikken, MRI- scan, CT-scan, hartecho, hartfilm en een afspraak met een oncoloog?

Dokter De Vos schraapt zijn keel. ‘Misschien kunnen jullie naar het restaurant gaan als jullie nog wat tijd nodig hebben?’, suggereert hij. Tussen de appeltaart en saucijzenbroodjes? Nee bedankt. ‘Mijn volgende patiënt wacht al een hele tijd.’ Ja natuurlijk, dokter, jouw spreekuur, jouw leven gaat gewoon verder. Maar wij dan? Moeten we nu weg? Naar buiten? Onze vrienden en familie bellen? Naar mijn ouders?

Anne staat op en helpt me uit mijn stoel. We pakken onze tassen, geven De Vos een hand, bedanken hem en verlaten de kamer.

ANDERE MENSEN

Ik leun zwaar op Anne als we naar de uitgang lopen. De ruime hal met de kleurige ballen aan het plafond is veel te levendig. Fragmenten uit films schieten door mijn hoofd. Ik zie voor me hoe ter dood veroordeelden, na het voltrekken van hun vonnis door agenten uit de rechtbank worden gesleept. Ze moeten net als ik nauwelijks in staat zijn geweest om op hun benen te staan.

Hoe vaak heb ik hier de afgelopen jaren in het voorbijgaan niet groepjes betraande mensen gezien? Oude mensen, jonge mensen, rijke mensen, arme mensen, stadse mensen en mensen van buiten. De rillingen liepen altijd over mijn rug als ik getuige was van de drama’s die zich hier afspeelden.

Nu zijn Anne en ik het die door de voorbijgangers in de hal worden nagekeken. Tot vandaag was ik de dans ontsprongen. Ik was na elke controle zo licht als een veertje naar buiten gerend en had me hongerig op het leven gestort. Maar vandaag heeft mijn krokodil gewonnen.

KROKODIL

Mijn kanker is een krokodil
zo roerloos in het water
bewaart zij beschut en stil
haar wreedheid voor later

Pas als je haar even bent vergeten
komt het monster tot leven
in een hap
de genadeklap

het meedogenloze feit
van haar betrouwbare onbetrouwbaarheid
met geslepen tanden
onderstrepnd

13

EEN KIND

Anne rijdt de auto op de oprit. De voordeur zwaait open. Ik kijk naar mijn vaders bezorgde en mijn moeders angstige gezicht. Ik sla mijn ogen neer. Anne zet de motor uit. 'Daar gaan we, lief.' Ik zeg niets. Ik glimlach naar mijn ouders als Anne me uit de auto helpt. Ik omhels ze een voor een. 'Maria, als-jeblijft, vertel iets', smeekt mijn moeder.

'Zullen we eerst naar binnen gaan?' Het laatste wat ik wil, is dat mijn ouders instorten op de oprit.

In de woonkamer laat ik me midden op de grote bank vallen. Mijn vader gaat zitten op zijn luie stoel vlak bij de televisie. Mijn moeder neemt plaats op haar plekje op de tweezitter voor het raam. Even denk ik aan het gesprek dat ik jaren geleden in deze kamer met ze voerde. Verbaasd hadden ze me aangekeken toen ik ze met een trillende stem vroeg de televisie uit te zetten. Maar dit is veel erger. Mijn hart slaat weer over.

'Komen jullie bij me zitten?' Ik tik op de twee lege plekken naast me. Mijn moeder staat meteen op en loopt naar me toe. Mijn vader aarzelt even voor hij opstaat. Als ze ieder aan een kant van me hebben plaatsgenomen, reik ik met mijn handen naar die van hen. Met onze handen verstrengeld, lijken we op die gekleurde papieren poppetjes van een feestslinger. Anne gaat op het vloerkleed zitten. Ze knijpt in mijn bovenbeen. Beurtelings kijk ik naar mijn vader en mijn moeder. Ze zien er helemaal niet uit als zeventigplussers. Veel vitaler. 'Pa, ma, het is nog erger dan we vermoedden.' 'Wat bedoel je, Maria?'

vraagt mijn vader met een asgrauw gezicht. 'Ik heb niet lang meer te leven.' Als ik de zinnen heb uitgesproken, voltrekt zich voor de tweede keer die dag een hartverscheurend tafereel. Mijn vader stort zich brullend op me. Alsof hij me met zijn grote lichaam wil beschermen tegen een naderende vloedgolf. 'Mijn kind, mijn kindje, mijn lieve kindje', jammert mijn moeder. Ze drukt mijn hoofd tegen haar borst. 'Niet mijn kind', lijkt ze iets of iemand ter verantwoording te roepen. Mijn vader buigt zich naar de grond om zijn vrije arm om Anne heen te slaan. We verroeren ons niet. 'We gaan dit samen doen', zegt mijn vader uiteindelijk. Ik ben achtendertig jaar, maar voor mijn ouders nog een kind.

Dan gaat de bel. Mijn broer, denk ik opgelucht. In de auto onderweg had ik hem gebeld. 'Pascal, ik heb je nodig.' Hij schakelde meteen. 'Kom zo snel mogelijk naar pa en ma.' 'Ik ben er over vijftientig minuten.'

14 Als Pascal de kamer binnenloopt, begint mijn moeder weer te huilen. Hij deinst terug. 'Hoi, broer', begroet ik hem. 'Ze wordt niet meer beter', snikt ze. Pascal blijft stokstijf staan en staart voor zich uit.

'Ik ben nog niet dood. Het belangrijkste nu is om het leven te vieren', zeg ik om de stilte te verbreken. Ik zoek Annes ogen.

'Wat gaat er nu verder gebeuren?', vraagt Pascal eindelijk. Hij gaat op de tweezitsbank zitten. Ik wil hem vastpakken, maar ik heb nog steeds mijn vader en moeders handen vast. Ik zie nu pas dat ik precies dezelfde vingers heb als mijn vader. Verder lijk ik op mijn moeder. Pascal juist weer op mijn vader.

Anne vertelt dat ik word doorverwezen naar een oncoloog. Mijn vader pakt een zakdoek uit zijn broekzak en snuit zijn neus. 'Misschien zijn ze in andere landen verder?', oppert Pascal. 'Ik wil alles betalen', reageert mijn vader. Ik kijk hem aan. Mijn vader, de redder, maar vooral meneer de directeur. Meneer de oud-directeur. 'Hebben we dat eigenlijk aan De Vos gevraagd?', vraag ik aan Anne. Ze schudt haar hoofd.

'Het belangrijkste is dat ik van mijn tijd ga genieten. Onderweg hiernaartoe heb ik besloten te stoppen met werken.' Ik denk aan mijn stressvolle opdrachten als freelancer en mijn bestuurswerk. 'Is de uitkering van je arbeidsongeschiktheidsverzekering toereikend om de hypotheek van jullie nieuwe huis te bekostigen?', vraagt mijn vader. 'Anders moeten we een financieel plan gaan maken. Ik wil wel...'

'Pa, alsjeblieft, niet nu', onderbreek ik hem brusiek. Ik zoek de blik van Pascal. 'Goed', zegt hij. 'Hebben jullie al gegeten? Iets gedronken? Wie wil er thee? Wie koffie?' Ik kijk hem dankbaar aan. 'Laat mij maar', zegt mijn moeder. 'Laat mij maar even gewoon mijn dingen doen.' Samen lopen ze naar de keuken.

Ik moet denken aan de keren dat ik als tiener mijn moeder bij thuiskomst uit school in bed aantrof met migraine. Nadat ik thee voor haar had gezet, de aardappels had geschild, haar hoofd had gemasseerd, stapte ze aan het eind van de middag uit bed. 'Kan ik nog wat doen?', vroeg ik elke keer. 'Laat me maar gewoon even mijn eigen dingen doen', antwoordde ze lief. Als ze dat nu ook maar blijft doen.

Anne belt op gedempte toon naar haar ouders. Mijn vader en ik blijven zitten op de bank. Dicht tegen elkaar aan hebben we even geen woorden nodig. Ik voel me ineens zo moe. De kamer begint te draaien. Anne hangt snel op. 'Ik ga je naar huis brengen. Je ziet lijkbreek', zegt ze bezorgd. 'Goede woordkeuze, schat', glimlach ik. Anne negeert mijn grap. Ik sta op, maar zak bijna door mijn benen. Ik klamp me aan mijn vader vast. Hij staat altijd voor iedereen klaar. Ook voor mij. Waarom ben ik toch weer tegen hem uitgevallen?

Mijn moeder en Pascal komen uit de keuken naar me toelopen. De theepot, boterhammen, hagelslag en kaas die ik vanuit de gang op de keukentafel zie liggen, blijven onaangeroerd. 'Ga maar, meisje', zegt mijn moeder. Ik verbijt mijn tranen. Ik leun even met mijn hoofd op haar schouder. Pascal omhelst me kort. Hij heeft zijn schild nodig om straks alleen met mijn ouders de echte klap op te vangen.

In de auto kijk ik via het spiegeltje op de zonnewering door de achterraut naar mijn familie. Dicht tegen elkaar aan zwaaien ze me uit alsof ik al omringd met bloemen in een begrafenisauto lig.

15

VRAAGTEKENS

Mijn hoofd rust tegen het raampje van het portier als Anne de auto door onze wijk, de Watergraafsmeer in Amsterdam, manoeuvreert. Het is druk. Morgen is het feest. Koninginnedag. Ik zie mensen voor de winkels kraampjes inrichten. Wachtend voor het stoplicht naast buurtcafé Elsa's, waar verstokte Ajaxfans en yuppen eensgezind hun drankjes drinken, zie ik hoe mannen en vrouwen in zwarte kleding grote boxen op een podium tillen.

De eerste feestgangers steken het zebrapad over met blikjes bier in hun handen. In een waas neem ik de lachende gezichten en de met vlaggetjes versierde trams in me op.

Als Anne de auto voor de deur in onze rustige boomrijke straat parkeert, kijk ik vlug of er geen bekenden buiten zijn. Buiten adem dwing ik mezelf de trap op van onze Amsterdamse jarentwintigwoning. Eenmaal boven snuif ik de geur, kleur en fleur van ons nieuwe huis in me op. Het ruikt nog naar verf. Ik loop onze lichte huiskamer in en open de balkondeuren. Ik hoor kinderstemmen op het schoolplein iets verderop.

Overmoedig door aaneengesloten gunstige controles hadden we het er na tweeënhalf jaar toch op gewaagd een groter, maar ook veel duurder huis te kopen. Ik weet dondersgoed dat we zonder mijn inkomen onze vaste lasten niet kunnen betalen. De glans van ons huis, gekocht in de hoop dat het binnenkort gevuld zou zijn met kinderstemmen binnen, vervaagt. Misschien is het wel beter als ik snel doodga en Anne met mijn levensverzekering in ons huis kan blijven wonen.

Eenmaal boven in onze slaapkamer met de iets te roze muur, sluit Anne de gordijnen. Teder en voorzichtig kleedt ze me uit en tilt mijn benen op het matras. 'Je laat me nu toch niet alleen, hè?' Anne kijkt me aan. 'Ik laat je nooit alleen.'

'Ik wil dit leven waarin we nu zijn beland, al hebben we nog geen idee hoe kort of lang dat leven zal duren, vergeten.' Anne knikt. Ze kruipt naast me onder het dekbed. Ik zucht als ik haar naakte lichaam tegen me aan voel. Dan begint mijn telefoon onafgebroken te rinkelen. Sam heeft iedereen dus gemaild.

16

E-MAIL NA

Lieve mensen,

Gisteren hebben Maria en Anne mij gevraagd jullie op de hoogte te brengen van hetgeen zij vandaag met de dokter in het AvL besproken hebben. Op de scan die Maria woensdag heeft gehad, blijkt dat zij uitzaaiingen heeft van het melanoom. De dokter heeft aangegeven dit niet meer te kunnen opereren. Wel bestaat de mogelijkheid voor andere behandelingen met het doel haar leven te verlengen. Maandag gaan ze hierover verder in gesprek met de oncoloog.

Maria en Anne willen jullie laten weten dat zij de komende tijd voluit zullen leven. Zoals we van ze gewend zijn. Laten wij hen hierbij met z'n allen ondersteunen.

Liefs namens Maria en Anne,
Sam

Ik durf de reacties van mijn vrienden niet te lezen en de gemiste oproepen niet terug te bellen. Anne ligt verslagen naast me. Maar ik kan niet blijven liggen. Ik ben te onrustig en er hangen duizend vraagtekens boven mijn hoofd.

ROKER

Terwijl we in het ziekenhuis in de rij hadden gestaan voor de parkeerauto-maat – vreemd eigenlijk dat je gewoon een ticket moet kopen als je net je doodvonnis hebt gekregen – had ik besloten het roer om te gooien. Ik wil zo snel mogelijk op de uitknop van mijn volle leven drukken. Het idee dat ik vanaf nu niets meer hoeft van mezelf geeft me een vreemd soort opluchting. Heb ik die uitknop niet al jaren over het hoofd gezien? Genegeerd? Hebben de toenemende reuma-aanvallen en die melanoom me niet eerder een halt toe willen roepen? Als ik toen zou hebben geweten wat ik nu weet, zou ik dan rustiger aan hebben gedaan? Was ik niet net als die jonge roker die de consequenties jaren ongezien voor zich uit kon schuiven?

1 AUGUSTUS 2008 MENSEN MET KANKER

'Drie jaar. Als die melanoom zich binnen die tijd niet via mijn bloed of lymfesysteem uitzaait, dan mag ik in mijn handen knijpen. Dan is de kans klein dat het uiteindelijk nog gebeurt. Zaait het in de tussentijd wel uit, dan is er weinig wat ze nog kunnen doen.' 'Niet?', hoor ik Anne zeggen aan de andere kant van de lijn.

'Ik heb kanker, Anne', zeg ik. 'Ik voel me niet eens ziek. Nou ja, ziek zoals ik denk dat mensen met kanker zich ziek voelen.' 'En is het een gevaarlijke vorm van kanker?', vraagt Anne. 'Ja', zeg ik verbijsterd.

Ik denk aan Anne, die vanmorgen nogmaals aan me vroeg of ze écht niet mee zou gaan. Ik had haar aanbod afgeslagen. We hadden het allebei zo druk op ons werk. Anne als teamleider en psycholoog bij een psychiatrische kliniek en ik als freelance communicatieadviseur bij een grote verzekeringsmaatschappij. Maar in de spreekkamer miste ik Anne.

Te onrustig om bij de balie een afspraak met een chirurg te maken, was ik meteen het ziekenhuis uit gevlucht. In het aangrenzende park had ik Anne gebeld. 'Maria, jij gaat nu niet meer naar je werk, hoor. Ga naar huis en doe voorzichtig. Ik kom er ook aan.'

Even blijf ik zitten. Een alcoholist speelt op een gitaar met twee snaren, een jong stel buigt zich over hun in een draagdoek gewikkelde baby, een man in een pyjamabroek met naast hem een infuuspaal rookt een sigaretje. Het is een prachtige dag. Dan loop ik naar mijn fiets en ga naar huis. Als kankerpatiënt.

Als ik de sleutel in het slot van ons appartement hoor, ren ik naar de deur. Ik ben zo blij dat Anne er is. We omhelzen elkaar. Niet wetend wat te doen gaan we op de bank zitten. Ik staar naar het plekje op mijn wreef. De

dermatoloog had verteld dat dit een veelvoorkomende plek is voor een melanoom. Veel mensen zijn daar in hun jeugd verbrand door de zon. Ik dwaal af naar de vakanties aan de Côte d'Azur. De hoogtepunten van mijn jeugd. Na onafgebroken in zee te hebben gedobberd, liet ik mijn verschrompelde huid opwarmen in de zon. Wat een weldaad. Ik genoot van het zand, de glinstering van de zee en mijn boek. De geur uit het blauwe flesje met zonnebrandcrème herken ik uit duizenden. Maar hoe hoog was de beschermingsfactor in die tijd?

'En nu?', vraagt Anne. 'Hoe gaat het nu verder?' 'Ik herhaal de woorden van de dermatoloog, of wat ik me er nog van kan herinneren. 'Ze gaan een schildwachtprocedure uitvoeren.' 'Wat is dat?' 'Dan gaan ze rondom de plek waar die melanoom zat nog meer huid wegsnijden en de dichtstbijzijnde lymfeklieren weghalen. Daar zijn mogelijke uitzaaiingen het eerste te zien. In dat geval geven ze wel eens chemo's, maar eigenlijk...'

18

'Dus je moet worden geopereerd?', vraagt Anne. 'Ja, en ik heb daar nu helemaal geen tijd voor, Anne. Ik moet drie bedrijfsfilms maken en een groot congres organiseren. Het is het belangrijkste project van het jaar.' Ik ratel maar door. Ik mompel iets over mijn arbeidsongeschiktheidsverzekering. Snel reken ik uit dat als ik niet meer kan werken, we er tienduizenden euro's per jaar op achteruitgaan. Ik lijk mijn vader wel.

Ik kijk rond in onze kleine woonkamer. Mijn droom groter te gaan wonen, voor het geval we kinderen zullen krijgen, verdamppt. 'Hoe moet dat nu met onze kinderwens? Hoe moet dat nu met de inseminatiepogingen? Zullen we die nu weer moeten opschorten?' Anne grijpt met twee handen mijn gezicht vast en dwingt me in haar ogen te kijken. 'Stap voor stap.'

2 AUGUSTUS 2008 **HET LEVEN VIEREN**

Het duurt nog op zijn minst twee weken voordat ik bij de chirurg terecht kan. Ik dwing mezelf niet aan de toekomst te denken en wil het leven vieren. Waar kan dat beter dan tijdens de Canal Parade in Amsterdam, op een boot met vrolijk uitgedoste vrienden, muziek, en een opblaasbadje gevuld met drank?

Iedereen is lief voor Anne en mij. Terwijl we onder luide muziek de Prinsengracht opvaren, zwaai ik naar de drommen mensen aan de kant. Ik kijk naar Anne naast me. Zal ze volgend jaar alleen op een boot staan? De gedachte is net zo angstaanjagend als onwettelijk. Ik zoek troost in de armen van Anne, mijn vrienden en mijn continu gevulde glas gin-tonic.

Aan het eind van de tocht zit ik uitgeput op de rand van de boot. Een vriendin, die als verpleegkundige op de afdeling oncologie werkt, huilt in de

armen van Sam. Ik loop naar haar toe, sla een arm om haar heen, maar ze durft me niet aan te kijken.

Was ik die jonge roker geweest? Ja en nee. Na de eerste dagen van ongelooft kwamen de zenuwen. Het liefst wilde ik mijn lijf binnenstebuiten keren en alle foute cellen er uitschudden. Met behulp van Sam, als arts dichterbij het vuur, werd ik vrij snel in het Antoni van Leeuwenhoek geopereerd. Hét ziekenhuis voor al uw soorten kanker. De operatie verliep soepel en de uitslag was goed. Maar dat ene zinnetje van de dermatoloog bepaalde vanaf dat moment mijn leven.

Ik genoot van mijn goedbetaalde werkopdrachten en de voorlichtingslessen die ik als vrijwilliger gaf aan middelbare scholieren over seksuele diversiteit voor het COC Amsterdam¹. Ik maakte er samen met een bevriende regisseur een documentaire over. Meerdere avonden per week ging ik fluitend naar tal van bijeenkomsten en vergaderingen.

Als Anne en ik verwachtingsvol plaatsnamen in het Concertgebouw, kneep ik haar fijn. De dood gluurde vanaf mijn schouders mee als we in de auto of in het vliegtuig stapten op weg naar een nieuw avontuur. Terwijl we samen in de wachtkamer van de vruchtbaarheidskliniek wachtten op een nieuwe inseminatiepoging, leek het alsof ik de dood een pootje kon lichten.

Door de diagnose leek mijn leven op een levendige collage van aangeschakelde mooie momenten.

Anne en Sam probeerden me af te remmen. 'Je hebt zo veel last van je reuma. Je vader brengt je naar je werk. Je kan niet eens zelf je jas uittrekken.' 'Je slaapt nauwelijks en bent altijd van huis.' 'Welke signalen moet je lichaam je nog meer geven?', vulden ze elkaar beurtelings aan. Ik smeekte hen me toch te begrijpen.

1 COC Amsterdam is de belangenvereniging van de LHBTI+-gemeenschap in Amsterdam.

'Een indrukwekkend en hartverscheurend boek,
waarin ondanks alles altijd veerkracht en
levenslust voelbaar zijn.'

COEN VERBRAAK

(televisiemaker, journalist, auteur van o.a. 'Nooit meer dezelfde')

Als Maria Boom op achtendertigjarige leeftijd te horen krijgt dat ze door uitgezaaide kanker niet lang meer te leven heeft, voelt ze zich naast bang ook opgelucht. Eindelijk heeft ze een excuus om haar enerverende maar stressvolle leven om te gooien.

Als een van de eersten in Nederland komt ze in aanmerking voor een levensverlengende behandeling. En leven zal ze, want twee maanden na haar doodvonnis raakt haar vrouw Anne met hulp van hun beste vriend Alex als zaaddonor, zwanger van een tweeling. Maria belooft zichzelf dat ze alleen nog maar hoeft te sterven als moeder en zichzelf. Maar wie is ze eigenlijk en hoe zullen haar ziekte en het moederschap haar veranderen?

ISBN 978-94-93127-32-6

9 789493 127326 >

NUR 320/860